

SYSTÉMOVÉ PRÍSTUPY V OBLASTI RIADENIA SEKTORU BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI PRÁCI V ORGANIZÁCIACH

Milan PIATRIK – Gabriela RUSKOVÁ – Lucia BEDNÁROVÁ - Alena MANOVÁ

SYSTEM APPROACH TO MANAGEMENT OF OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY SECTOR IN ORGANIZATION

ABSTRAKT

Na zabezpečenie trvalej prosperity podniku je dôležité, aby bol zavedený riadiaci mechanizmus, ktorý zabezpečí optimálne fungovanie podniku. Súčasťou takéhoto riadenia podniku je i riadenie v oblasti kvality, životného prostredia, bezpečnosti práce a ochrany zdravia.

Motívom pre vrcholový manažment podniku na riešenie otázok v oblasti kvality, životného prostredia, bezpečnosti práce a ochrany zdravia v podniku okrem reakcie na vytvorené prostredie je i plnenie platných právnych predpisov a technických noriem.

Riadiaci systém bezpečnosti práce je rozsiahly systém organizačných štruktúr, postupov, procesov a prostriedkov, ktorý zahŕňa splnenie všetkých právnych predpisov. Riadenie bezpečnej prevádzky je súčasťou vrcholového manažmentu podniku.

KEÚČOVÉ SLOVÁ: bezpečnosť, podnik, bezpečnosť a ochrana zdravia

ABSTRACT

To ensure continuous prosperity, it is important to have a control mechanisms in order to secure optimal functioning of the company. As part of such a business management is the management of quality, environment and occupational health and safety. The motives for the top management on addressing these issues in enterprise, in addition to responses to the established environment, is a compliance with applicable legislation and technical standards. The control system of occupational health and safety is an extensive system of organizational structures, procedures, processes and resources, which includes compliance with all legislation. Operational safety control is part of the top management of the company.

KEY WORDS: safety, enterprise, health and work safety

Úvod

Každá hospodárska činnosť či sa jedná o výrobu alebo o službu je posudzovaná z hľadiska finančného, obchodného, technického, ale i vo vzťahu k miestnym orgánom, združeniam zákazníkov a verejnej mienke. Globálna ekonómia a snaha zapojiť sa do európskej ekonomiky nie je len v poznaní základných pravidiel tejto ekonomiky, ako sa to často predpokladá, ale to aj znamená byť rovnako dobrý a v niektorých ohľadoch dokonca lepší ako ostatné európske krajiny.

Využívanie technických noriem je kľúčovým prvkom v tomto smere.

Používanie technických noriem je založené na zásade dobrovoľnosti. Z tejto zásady vychádza aj slovenská právna úprava v oblasti technickej normalizácie, zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V súlade s deklarovanou zásadou dobrovoľnosti technická norma obsahuje všeobecne uznávané technické riešenia, ktoré sú k dispozícii všetkým zainteresovaným stranám, či už ide o podnikateľské subjekty, priemyselnú sféru, regulačné orgány, orgány trhového dohľadu a podobne. Použitie technickej normy má byť len jednou z možností ako splniť požadované parametre a vlastnosti výrobku, produktu alebo služby, pričom norma svojim obsahom garantuje zohľadnenie súčasného stavu vedy a techniky. Normy sa považujú za minimálne odporúčané technické riešenie a ich dodržanie zabezpečuje používateľovi právneho predpisu splnenie požiadaviek, ktoré z neho vyplývajú.¹

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci je stav pracovných podmienok eliminujúcich vplyv nebezpečných a škodlivých faktorov pracovného procesu alebo prostredia na zamestnancov.² K zabezpečeniu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je potrebný multidisciplinárny prístup.³

Takýto prístup podporuje komplexné a participatívne porozumenie v rámci riadenia BOZP s prepojením na spoločenské vedy, zdravotné, ergonomické a ďalšie pohľady na zdravie pri práci.⁴ Viacerí autori sa zaoberajú súčasnou kultúrou bezpečnosti a modelmi rizík, pričom diskutujú na tému riadenia správania sa v pracovnom prostredí, vrátane úlohy kľúčových riadiacich funkcií, faktorov ovplyvňujúcich efektivitu tímu, o prekážkach efektívnosti, ako aj o problematike skupinového myslenia.^{5, 6, 7}

Právo na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (BOZP) zaručuje čl. 36 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov a podrobnejšie ho upravuje systém právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Za zaistenie BOZP primárne zodpovedajú všetci zamestnávateľia, ktorým takáto sústavná povinnosť vyplýva z § 147 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce, ale aj zo zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov.

Povinnosti a opatrenia v oblasti BOZP plní primerane aj fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom. Na zaistení BOZP musia participovať aj samotní zamestnanci, v opačnom prípade by sa snahy o vytváranie bezpečnejšieho a zdravšieho pracovného prostredia miňali svojmu účinku. Zamestnanci sú podľa Zákonníka práce povinní pri práci dbať o svoju bezpečnosť a zdravie a o bezpečnosť a zdravie osôb, ktorých sa ich činnosť týka.

Povinnosti a opatrenia v oblasti BOZP zahŕňa v sebe samotnú ochranu zdravia pri práci a nástroj na jej dosiahnutie, ktorou je bezpečnosť práce. Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) je zdravie stavom fyzickej, psychickej asociálnej pohody. Každý má právo na ochranu svojho života a zdravia, obzvlášť pri práci, v ktorej musia zamestnanci čeliť nebezpečným faktorom pracovného prostredia a teda zvýšenému riziku ohrozenia. Zaistenie a neustály rozvoj BOZP je dôležitým faktorom ekonomického a sociálneho rozvoja spoločnosti. BOZP a finančná prosperita sa navzájom podmieňujú. Nedostatok finančných prostriedkov zamestnávateľa sprevádza negatívny faktor, ktorým je jeho snaha ušetriť pri zaisťovaní bezpečného a zdravého pracovného prostredia, čo má opätovne za následok materiálne straty jeho podniku (okrem nezanedbateľných strát na životoch a zdraví). Naopak, zamestnávateľia v ekonomicky vyspelých štátoch sa snažia investovať svoje finančné prostriedky aj do oblasti BOZP. Tieto investície sa im vracajú v podobe zdravých a motivovaných zamestnancov, a teda vo forme zvýšenej produktivity, efektivity a kvality práce, čím sa zvyšuje aj rentabilnosť zamestnávateľov.⁸

¹ Normy a legislatíva. - [on-line] Available on - URL: http://www.unms.sk/?Normy_a_legislativa

² ĎURČO, P. a kol.: Bezpečnostnoprávna terminológia. 2007. - [on-line] Available on - URL:

https://terminologickyportal.sk/wiki/Term%C3%ADn:bezpe%C4%8Dnos%C5%A5_a_ochrana_zdravia_pri_pr%C3%A1ci

³ BARNETT-SCHUSTER, P., 2008: Fundamentals of International Occupational Health and Safety Law. - Lulu.com, 128 p., ISBN 9780615214900

⁴ BOHLE, P. – QUNLAN, M., 2000: Managing Occupational Health and Safety: A Multidisciplinary Approach. - Macmillan Education AU, 608 p., ISBN 9780732940782

⁵ GLENDON, A. Ian – VLARKE, S. – McKENNA, E., 2016: Human Safety and Risk Management. - CRC Press, 528 p., ISBN 9781420004687

⁶ STANTON, N., 2005: Human Factors Methods: A Practical Guide for Engineering and Design. - Ashgate Publishing Company, 571 p., ISBN 9780754646617

⁷ LINGARD, H. – ROWLINSON, S. M., 2005: Occupational Health and Safety in Construction Project Management. - Spon Press, 440 p., ISBN 9780419262107

⁸ KORDOŠOVÁ, M. – NOVOTNÝ, M. – ČERVIENKOVÁ, R., 2014: Strategické dokumenty politiky BOZP v Slovenskej republike a Európskej únii. - Inštitút pre výskum práce a rodiny, 2014, 16s., ISBN: 978-80-7138-140-2. - [on-line] Available on - URL: http://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2014/strategicke_dokumenty_bozp_v_sr_a_v_eu.pdf

Manažérstvo bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Na zabezpečenie trvalej prosperity podniku je dôležité, aby bol zavedený riadiaci mechanizmus, ktorý zabezpečí optimálne fungovanie podniku. Súčasťou takéhoto riadenia podniku je i riadenie v oblasti kvality, životného prostredia a ochrany zdravia. Je potrebné dodržať krok s najnovšími technológiami a procesmi.⁹

V rámci riadiacích činností má podnikový manažment priamu zodpovednosť za činnosti v oblasti

- bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- ochrany životného prostredia,
- bezpečnej prevádzky a údržby,
- bezpečnosti svojich produktov (výrobkov a služieb)

v súlade s príslušnými legislatívnymi predpismi.¹⁰

Riadiaci systém bezpečnosti práce je rozsiahly systém organizačných štruktúr, postupov, procesov a prostriedkov, ktorý zahŕňa splnenie všetkých legislatívnych predpisov.

Riadenie bezpečnej prevádzky je súčasťou vrcholového manažmentu podniku, pričom zahŕňa v sebe realizáciu týchto činností:

- priradenie rovnakej priority bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ochrane životného prostredia ako ekonomickým aspektom;
- riadenie podniku tak, aby sa zvyšovala úroveň ochrany zdravia zamestnancov a ochrany životného prostredia;
- posilňovanie vedomia zodpovednosti zamestnancov v súvislosti s ochranou vlastného zdravia s cieľom motivovať ich spoluprácu v oblasti bezpečnosti práce;
- integráciu požiadaviek bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ako aj ochrany životného prostredia do etapy projektovania a konštruovania všetkých technologických celkov;
- poskytovanie informácií zamestnancom, ako bezpečne vykonávať činnosti v rámci systému človek - stroj - prostredie,
- spoluprácu so štátnymi organizáciami, ako aj s miestnou samosprávou pri prevencii vzniku veľkých havárií a pri vytváraní podmienok pre ochranu zdravia pri práci.¹¹

V zásade možno rozdeliť oblasti zabezpečovania kvality do týchto skupín:

- Všeobecne orientované normy a spôsob ich realizácie. Sem patria manažérstvo kvality a environmentálne manažérstvo (ako kontext) a manažérstvo rizík a projektov (ako spôsob ich realizácie).
- Operačné nástroje a štatistické metódy ako indikátory evolúcie. Sem patria napríklad tovaroznalectvo, metrológia, štatistické metódy, cena kvality a podobne.
- Nový kontext priemyslu a služieb. Sem patria legislatívne a marketingové aspekty kvality v globálnom trhu, ale aj aspekty týkajúce sa zapojenia Slovenskej republiky do Európskej únie. Predstava na interdisciplinárne vzdelávanie v oblasti kvality navrhované v tejto kapitole zodpovedá potrebám zmien v súčasnom systéme vzdelávania. Realizácia interdisciplinárneho prístupu k vzdelávaniu v oblasti zabezpečovania kvality vyžaduje zahrnúť do tohto interdisciplinárneho vzdelávania čo najširší okruh účastníkov s rozdielnou pozíciou v spoločnosti a s rozličným prístupom k riešeniu problémov spojeným so zabezpečovaním kvality.¹²

Motívom pre vrcholový manažment podniku na riešenie otázok bezpečnosti podniku okrem reakcie na vytvorené bezpečnostné prostredie je i plnenie platných právnych noriem. Riešenie otázok bezpečnosti vytvára predpoklady

⁹ CONFER, R.G. – CONFER, T.R., 1999: Occupational Health and Safety: Terms, Definitions and Abbreviations, Second Edition. - CRC Press, 288 p., ISBN 9781566703611

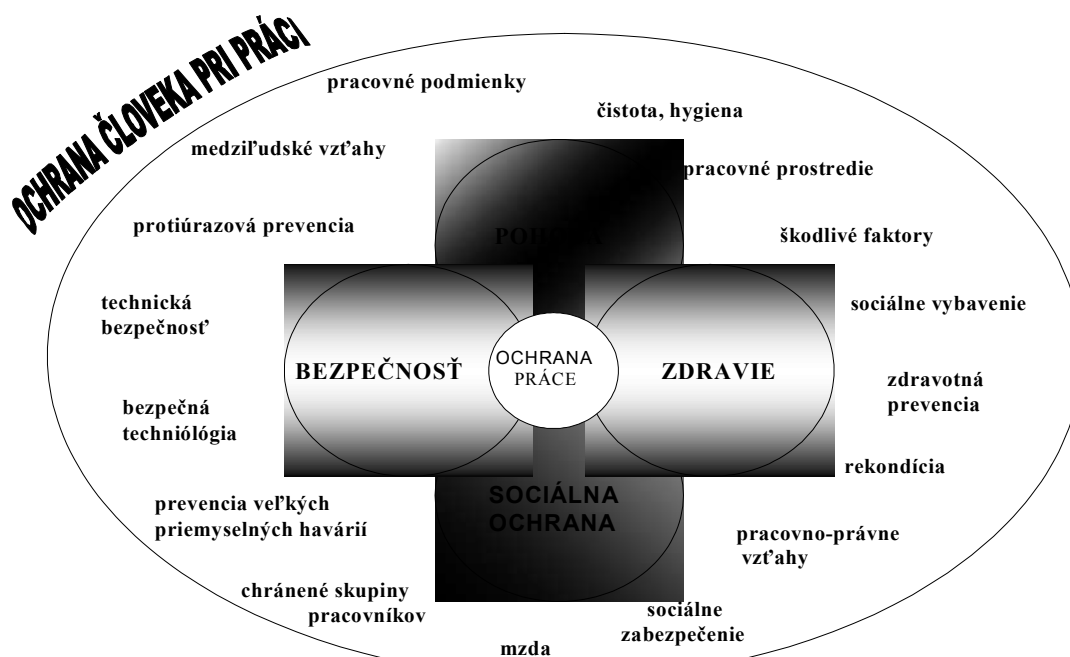
¹⁰ RUSKO, M., 2006. *Bezpečnostné a environmentálne manažérstvo*. - Bratislava: VeV et Strix, Edícia EV-7, Prvé slovenské vydanie, ISBN 80-969257-9-2, 389 s.

¹¹ RUSKO, M., 2006. *Bezpečnostné a environmentálne manažérstvo*. - Bratislava: VeV et Strix, Edícia EV-7, Prvé slovenské vydanie, ISBN 80-969257-9-2, 389 s.

¹² RUSKO M. - PIATRIK M. - KOTOVICOVÁ J., 2007. *Environmentálne manažérstvo*. - Žilina: Strix. Edícia EV-1, Druhé slovenské vydanie, ISBN 978-80-89281-03-9, 175 s.

na ochranu ľudského činiteľa, majetku a ostatných aktív podniku. To prispieva k vyššej kvalite života v podniku a k vyššej efektívnosti samotného podniku.¹³

Zavedenie systému riadenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci znamená na jednej strane zavedenie jednotlivých prvkov do organizácie práce, na druhej strane systém riadenia musí zabezpečiť prepojenie jednotlivých prvkov, aby sa napríklad výsledky posudzovania rizík dostali do vzdelávania zamestnancov, dokumentácie, preventívnej a kontrolnej činnosti; aby výstupy z dokumentácie boli podkladom pre posudzovanie rizík, vzdelávanie, plány opráv a údržby a pod.¹⁴

Obr. 1 Čo znamená realizácia BOZP v praxi¹⁵

Bezpečnosť práce a ochrana zdravia pri práci

Bezpečnosť práce možno charakterizovať ako stav pracoviska, ktorý poskytuje vysokú mieru istoty, že pri dodržaní pravidiel (bezpečnostných požiadaviek, technologických a pracovných postupov a pod.) vzťahujúcich sa na príslušné pracovisko a pracovný proces a bez pôsobenia nepredvídateľných vonkajších vplyvov, bude vylúčená alebo znížená možnosť ohrozenia života a zdravia osôb, poškodenia alebo zničenia ich majetku.¹⁶

Ak má podnik prosperovať, je v jeho záujme, aby mal k dispozícii dostatok zdravých zamestnancov, ktorí sú schopní garantovať takú úroveň produktivity práce, ktorá mu umožní v konkurenčnom prostredí nielen prežiť, ale aj profitovať. To možno zabezpečiť komplexnou a hlavne preventívnou starostlivosťou o zamestnancov prostredníctvom implementácie Dokumentu „Politika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“ v podniku.

Zavedenie realizácie systémových prvkov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci predpisuje zamestnávateľom zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Podnikový dokument „Politika BOZP“ je zameraný na celkovú orientáciu riadenia a vzťahov a podnikovú stratégiu v oblasti ochrany zamestnancov. Zamestnávateľa sú povinní podľa zákona vypracovať takýto dokument obsahujúci základné zámery, ktoré sa majú dosiahnuť v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

¹³ GAŠPIERIK, L. - REITŠPIS, J.: Bezpečnosť podniku (organizácie, inštitúcie), ALARM magazín, č.1/2006

¹⁴ RUSKO, M. – BALOG, K. – TUREKOVÁ, I., 2006. *Výbrané kapitoly z environmentálneho a bezpečnostného manažérstva*. - Bratislava: VeV et Strix, Edícia EV-4, Prvé slovenské vydanie, ISBN 80-969257-5-X, 160 s.

¹⁵ RUSKO, M. – BALOG, K. – TUREKOVÁ, I., 2006. *Výbrané kapitoly z environmentálneho a bezpečnostného manažérstva*. - Bratislava: VeV et Strix, Edícia EV-4, Prvé slovenské vydanie, ISBN 80-969257-5-X, 160 s.

¹⁶ BALOG, K. – TUREKOVÁ, I. – TURNŮVÁ, Z., 2006. *Inžinierstvo pracovného prostredia*. Trnava : MTF STU, skriptá

Dokument „Politika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“ predstavuje formálny záväzok organizácie, stanovuje ciele na zlepšenie pracovných podmienok, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Podnikový dokument „Politika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“ je kľúčovým prvkom systému riadenia.

Bezpečnostná politika podniku predstavuje komplexný pohľad na všetky aspekty bezpečnosti.¹⁷ Bezpečnostná politika definuje chránené záujmy podniku, stanovuje princípy, možné ohrozenia a rizika a systém riadenia bezpečnosti v podniku.

Systémové prístupy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Medzi základné požiadavky systémového prístupu v oblasti riadenia kvality, environmentu, bezpečnosti patria generické požiadavky medzinárodných štandardov, t.j. ISO 9001 Systém manažérstva kvality, ISO 14001 Systém environmentálneho manažérstva a OHSAS 18001 Systémy manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. W. E. Deming postavil svoju filozofiu manažérstva kvality na 14 bodoch. Demingove metódy zahŕňajú používanie štatistických nástrojov a výchovných techník na zmenu podnikovej kultúry. Sú základom procesu zlepšovania kvality.

Snaha manažérov po väčšej efektívnosti a systémovosti riadenia viedla k vytvoreniu a aplikácii širokého spektra riadiacich systémov v jednotlivých výrobných, ale aj služby poskytujúcich odvetviach. Zavedenie rôznorodých systémov a ich riadenie sa stáva veľmi neprehľadným a často riadenie viac komplikujú a administratívne zaťažujú ako ho zefektívňujú. Veľmi dôležité je preto racionálne zosúladenie a integrácia jednotlivých systémov a ich prvkov do integrovaného systému riadenia.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci je stav pracovných podmienok eliminujúcich vplyv nebezpečných a škodlivých faktorov pracovného procesu alebo prostredia na zamestnancov. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci si kladie za cieľ: zabezpečiť bezpečnosť, zdravie a pracovnú schopnosť zamestnancov, prispieť k eliminovaniu škôd zamestnávateľa na zariadeniach, výrobkoch, v službách, pri výlukách v pracovnom procese a iné finančné straty.¹⁸

Normy série hodnotenia bezpečnosti a ochrany zdravia

Normy OHSAS 18001 a OHSAS 18002 patria do súboru noriem o posudzovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci – BOZP (Occupational Health and Safety Assessment Series – OHSAS).

Slovenský ústav technickej normalizácie (SÚTN) vydal v slovenskom jazyku OHSAS 18002: 2008 a OHSAS 18001: 2007.

Následne SÚTN oznámil, že zrušená norma STN OHSAS 18001: 2008 a platná norma STN OHSAS 18001: 2009 sú z hľadiska požiadaviek identické. Obidve normy sú vypracované na základe toho istého referenčného dokumentu OHSAS 18001: 2007.

Pri vypracovávaní STN OHSAS 18002: 2009 *Systémy manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Návod na implementáciu OHSAS 18001: 2007 (OHSAS 18002: 2008)* sa však zistilo, že bolo potrebné upresniť slovenský preklad textu STN OHSAS 18001: 2008 a preto bolo vydané nové, edične upravené vydanie STN OHSAS 18001: 2009.¹⁹

Vydané normy úzko súvisia a obsahujú požiadavky systému manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a môžu sa používať na certifikáciu/registáciu, a medzi pokynmi na vlastné vyhlásenie o systéme manažérstva BOZP a na necertifikovateľnú základnú pomoc pri vytváraní, zavádzaní alebo zlepšovaní systému manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Manažérstvo bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zahŕňa celý rad prvkov vrátane takých, ktoré majú strategické a konkurenčné dôsledky. Preukázanie úspešného začleňovania normy OHSAS môže organizácia využiť na to, aby presvedčila zainteresované strany, že má primeraný systém manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Normy OHSAS sú kompatibilné s medzinárodnými normami na systémy manažérstva, t. j. s normami ISO 9001: 2000 (o kvalite) a ISO 14001: 2004 (o životnom prostredí) s cieľom uľahčiť integrácie systémov manažérstva kvality, životného prostredia, bezpečnosti a ochrany zdravia pri

¹⁷ MATOUŠKOVÁ, I., RAK, R.: The role of the safety manager when enforcing comprehensive information security, 5th International Conference Information Security Summit, 2004, s. 85-98, Tate International, ISBN 80-868113-00-2

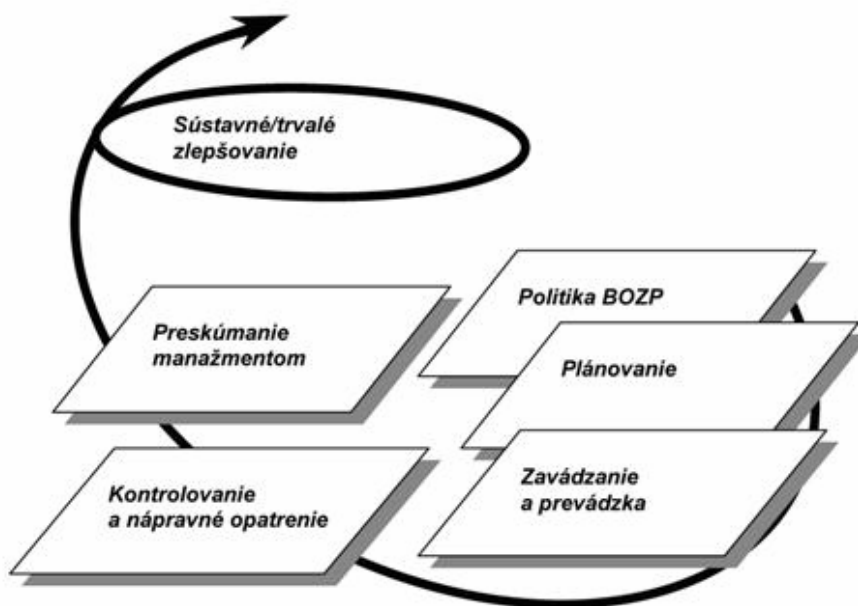
¹⁸ Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci. - [on-line] Available on - URL: <https://www.employment.gov.sk/sk/praca-zamestnanost/bezpecnost-ochrana-zdravia-pri-praci/>

¹⁹ Oznámenie SÚTN o normách STN OHSAS 18001. - [on-line] Available on - URL: <https://www.sutn.sk/news.aspx?id=48>

práci v organizáciách, ktoré majú o to záujem. Úlohou noriem OHSAS nie je obsiahnuť všetky nevyhnutné ustanovenia zmlúv. Používatelia sú zodpovední za správne používanie. Zhoda s normou tejto série hodnotenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (OHSAS) neznamena, že poskytuje ochranu pred právnymi záväzkami.²⁰

STN OHSAS 18001: 2009 *Systémy manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Požiadavky* - táto norma série hodnotenia bezpečnosti a ochrany zdravia (OHSAS) špecifikuje požiadavky na systém manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP), aby uľahčila organizáciám riadiť vlastné riziká BOZP a zlepšiť vlastnú výkonnosť BOZP.

Norma OHSAS 18002 cituje špecifické požiadavky z normy OHSAS 18001 s nasledujúcim relevantným návodom. Číslovanie kapitol normy OHSAS 18002 zodpovedá norme OHSAS 18001. Text uvedený v rámečku je skutočnou duplicitou textu z normy OHSAS 18001. Norma OHSAS 18001 špecifikuje požiadavky na systém manažérstva BOZP tak, aby umožnila organizáciám vytvoriť a zaviesť politiku a ciele, ktoré zohľadnia právne požiadavky a informácie o rizikách BOZP. Normu môžu použiť organizácie ktoréhokoľvek typu a veľkosti v rozličných zemepisných, kultúrnych a sociálnych podmienkach. Úspech systému závisí od záväzku všetkých úrovní a funkcií organizácie, najmä vrcholového manažmentu. Systém tohto typu umožňuje organizácii vytvoriť politiku BOZP, určiť ciele a procesy na splnenie záväzkov politiky, ak treba prijať činnosti na zlepšenie výkonnosti a preukázať zhodu systému s požiadavkami normy OHSAS 18001. Súhrnným cieľom noriem je prispieť a podporiť dobrú prax v BOZP, vrátane samoriadenia tak, aby bola v rovnováhe so sociálno-ekonomickými potrebami. Treba poznamenať, že veľa požiadaviek sa môže určiť súbežne alebo sa môžu kedykoľvek revidovať. Model systému manažérstva BOZP pre normu OHSAS je uvedený na or. 2.

Obr. 2 Model systému manažérstva BOZP pre normu OHSAS

Rozdiel medzi normou OHSAS 18001, ktorá predpisuje požiadavky na systém manažérstva BOZP a môže sa používať na certifikáciu/registáciu, a/alebo na vlastné vyhlásenie zhody systému manažérstva BOZP organizáciou a medzi necertifikačným návodom, aby uľahčila organizáciám riadiť vlastné riziká BOZP a zlepšiť vlastnú výkonnosť BOZP. Neurčuje špecifické kritériá výkonnosti BOZP ani podrobné špecifikácie na navrhovanie systému manažérstva.

Norma OHSAS 18002, ktorá je určená na všeobecnú pomoc organizáciám pri tvorbe, zavádzaní alebo zlepšovaní systému manažérstva BOZP, poskytuje pokyny, vysvetľuje základné princípy, a opisuje účel, typické vstupy, procesy a typické výstupy pre každú požiadavku normy OHSAS 18001. Pomáha pochopiť a zaviesť

²⁰ SEKEREŠOVÁ, D.: Systémy manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.unms.sk/?systemy-manazerstva-bezpecnosti-a-ochrany-zdravia-pri-praci>

normu OHSAS 18001. Norma OHSAS 18002 nevytvára dodatočné požiadavky, ktoré sú špecifikované v norme OHSAS 18001 a tiež nepredpisuje povinné prístupy na zavedenie normy OHSAS 18001.²¹

Záver

Riešenie bezpečnosti podniku predstavuje zložitý proces. Nevyhnutným predpokladom zlepšovania bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je zvyšovanie povedomia o jeho význame u zamestnávateľov, zamestnancov, ale aj u laickej a odbornej verejnosti. Prehlbovanie ich aktívneho a pozitívneho prístupu k problematike bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci majú zabezpečovať orgány. Významnú podporu v tomto procese zohrávajú právne predpisy a príslušné technické normy.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- BALOG, K. – TUREKOVÁ, I. – TURŇOVÁ, Z., 2006. Inžinierstvo pracovného prostredia. Trnava : MTF STU, skriptá
- BARNETT-SCHUSTER, P., 2008: Fundamentals of International Occupational Health and Safety Law. - Lulu.com, 128 p., ISBN 9780615214900
- Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci. - [on-line] Available on - URL: <https://www.employment.gov.sk/sk/praca-zamestnanost/bezpecnost-ochrana-zdravia-pri-praci/>
- BOHLE, P. – QUNLAN, M., 2000: Managing Occupational Health and Safety: A Multidisciplinary Approach. - Macmillan Education AU, 608 p., ISBN 9780732940782
- CONFER, R.G. – CONFER, T.R., 1999: Occupational Health and Safety: Terms, Definitions and Abbreviations, Second Edition. - CRC Press, 288 p., ISBN 9781566703611
- ĎURČO, P. a kol.: Bezpečnostnoprávna terminológia. 2007. - [on-line] Available on - URL: https://terminologickyportal.sk/wiki/Term%C3%ADn:bezpe%C4%8Dnos%C5%A5_a_ochrana_zdravia_pri_pr%C3%A1ci
- GAŠPIERIK, L. - REITŠPÍS, J.: Bezpečnosť podniku (organizácie, inštitúcie), ALARM magazín, č.1/2006
- GLENDON, A. Ian – VLARKE, S. – McKENNA, E., 2016: Human Safety and Risk Management. - CRC Press, 528 p., ISBN 9781420004687
- KORDOŠOVÁ, M. – NOVOTNÝ, M. – ČERVIENKOVÁ, R., 2014: Strategické dokumenty politiky BOZP v Slovenskej republike a Európskej únii. - Inštitút pre výskum práce a rodiny, 2014, 16s., ISBN: 978-80-7138-140-2. - [on-line] Available on - URL: http://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2014/strategie_dokumenty_bozp_v_sr_a_v_eu.pdf
- LINGARD, H. – ROWLINSON, S. M., 2005: Occupational Health and Safety in Construction Project Management. - Spon Press, 440 p., ISBN 9780419262107
- MATOUŠKOVÁ, I., RAK, R.: The role of the safety manager when enforcing comprehensive information security, 5th International Conference Information Security Summit, 2004, s. 85-98, Tate International, ISBN 80-868113-00-2
- Normy a legislatíva. - [on-line] Available on - URL: http://www.unms.sk/?Normy_a_legislativa
- Oznámenie SÚTN o normách STN OHSAS 18001. - [on-line] Available on - URL: <https://www.sutn.sk/news.aspx?id=48>
- RUSKO, M. – BALOG, K. – TUREKOVÁ, I., 2006. *Vybrané kapitoly z environmentálneho a bezpečnostného manažérstva*. - Bratislava: VeV et Strix, Edícia EV-4, ISBN 80-969257-5-X, 160 s.
- RUSKO, M. – PIATRIK, M. – KOTOVICOVÁ, J., 2007. *Environmentálne manažérstvo*. - Žilina: Strix. Edícia EV-1, Druhé slovenské vydanie, ISBN 978-80-89281-03-9, 175 s.
- RUSKO, M., 2006. *Bezpečnostné a environmentálne manažérstvo*. - Bratislava: VeV et Strix, Edícia EV-7, Prvé slovenské vydanie, ISBN 80-969257-9-2, 389 s.
- SEKEREŠOVÁ, D.: Systémy manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.unms.sk/?systemy-manazerstva-bezpecnosti-a-ochrany-zdravia-pri-praci>
- STANTON, N., 2005: Human Factors Methods: A Practical Guide for Engineering and Design. - Ashgate Publishing Company, 571 p., ISBN 9780754646617

²¹ SEKEREŠOVÁ, D.: Systémy manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.unms.sk/?systemy-manazerstva-bezpecnosti-a-ochrany-zdravia-pri-praci>

ADRESY AUTOROV

Prof. Ing. Milan PIATRIK, PhD.

Slovenská spoločnosť pre životné prostredie, Kocel'ova 15, 815 94 Bratislava, Slovenská republika
e-mail: piatrik.milan@gmail.com

Ing. Gabriela RUSKOVÁ

Slovenská spoločnosť pre životné prostredie, Kocel'ova 15, 815 94 Bratislava, Slovenská republika
e-mail: gabika.ruskova@centrum.sk

Doc. Ing. Lucia BEDNÁROVÁ, PhD.,

♦ Ekonomická univerzita v Bratislave, Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach, Katedra ekonómie, Tajovského 13, 04001 Košice, Slovenská republika
♦ Politechnika Rzeszow, Wydział Zarządzania, Poland

Ing. Alena MANOVÁ, PhD., Ústav analytickej chémie, Fakulta chemickej a potravinárskej technológie, Slovenská technická univerzita, Radlinského č.9, SK-812 37 Bratislava, Slovenská republika, e-mail: >alena.manova@stuba.sk<

RECENZIA TEXTOV V ZBORNÍKU

Recenzované dvomi recenzentmi, členmi vedeckej rady konferencie. Za textovú a jazykovú úpravu príspevku zodpovedajú autori.

REVIEW TEXT IN THE CONFERENCE PROCEEDINGS

Contributions published in proceedings were reviewed by two members of scientific committee of the conference. For text editing and linguistic contribution corresponding authors.